

ЧЕСТВАНЕ НА ТРАДИЦИОННИ КАЛЕНДАРНИ ПРАЗНИЦИ В ЖИВОТА НА БЪЛГАРСКИТЕ МИГРАНТИ В ПЕКИН

Теодора Йонкова¹

CELEBRATION OF TRADITIONAL BULGARIAN HOLIDAYS BY BULGARIAN MIGRANTS LIVING IN BEIJING

Teodora Yonkova

Abstract: This work is a part of much broader and extensive research. The data was collected on the field, namely Beijing, by observing and interviewing Bulgarians residing in the city for different period of their lives. The current work briefly points out some cultural differences between China and Bulgaria and the way they affect the celebration of several traditional Bulgarian holidays, e.g. Christmas Eve, Easter etc. The most notable difference can be observed in the ways of preparing certain cuisines, the products (meat, vegetables, white cheese etc.) which the Chinese market offers to the customers as well as their quality or even their lack of. Another factor that influences the ways of celebration is whether the migrants have moved to Beijing alone or with their families or relatives. In the first case a close circle of friends takes on the role of the family. The work concludes with that the Chinese culture rarely influences the celebration of Bulgarian traditional holidays and they are comparatively preserved in the form they exist in back in Bulgaria.

Keywords: *Cultural differences, Bulgarian traditional holidays, Beijing, food, family, circle of friends.*

Календарната празнична система се възприема като важна част от културното наследство и допринася за изграждането и поддържането на националната идентичност (Маева 2017, 238), но процесите на глобализация, които протичат в нашето съвремие, водят до отмирането на много традиционни елементи и навлизането на нови, по-

---

¹ Теодора Петкова Йонкова – асистент в катедра „Класически и източни езици и култури“, Филологически факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, e-mail: t.p.yonkova@gmail.com

влияни от културата на приемащата емигранти страна. Така и начинът, по който българите в Пекин отбелязват най-големите православни християнски празници в календара, също е променен и в известна степен съобразен с културните условия в Китай.

България и Китай са две не просто далечни, но и много различни страни. Различията в тяхната култура, ценности и особености неминуемо оказват влияние и върху това как българската общност в Пекин отбелязва традиционните български празници. Тези различия се усещат най-вече при честването на календарните и в по-малка степен при отбелязването на лични празници като имени дни.

Една от първите разлики, която се забелязва, е в почивните дни, дадени за честване на най-големите православни календарни празници в България – Бъдни вечер, Коледа и Великден, които в Китай са обикновени делнични, работни дни. Много от интервюираните българи споделят, че изключително рядко имат възможност да отбелязват Бъдни вечер и Коледа, тъй като често само единият празник се пада през уикенда или нито единият. Във втория случай те избират един от двата празника, като по-често се предпочита отпразнуването на Бъдни вечер.

Всеки празник е строго обвързан и с трапезата, за която се приготвят обичайните традиционни ястия. Много често за българите в емиграция е трудно да намират необходимите продукти за приготвяне на празничната трапеза. В момента, поради развитието и отварянето си към света, на пазара в Китай могат да се намерят изключително разнообразни стоки и продукти. Но мнозина от българите, живели за по-дълъг период в Пекин, споделят колко трудно е било намирането на продукти, с които да наподобят български ястия, например: сирене, кисело мляко, кори за баници и често, когато се връщат от България, тези и други продукти намират място в куфарите им. Днес по-голямата част от тези неща лесно могат да бъдат открити, макар и не с качеството или цената, с които се предлагат в България. Например корите за баница, ако не са си донесли от България, са най-често гръцки, за които казват, че почти наподобяват „нашите“ или някои от българите импровизират с кори за пролетни рулца². Друг

---

² Пролетни рулца – представляват продълговати рулца с плънка от кайма и зеленчуци, или само от зеленчуци, обвити в тънки кори и дълбоко изпържени в олио.

пример можем да дадем с фасула за трапезата на Бъдни вечер, който е от консерви, тъй като фасул и други варива не се продават, както се продават в България. Тук ще вмъкнем, че за значителна част от българските ястия е необходима фурна, а не всеки българин в Пекин разполага с такава, поради факта, че китайците рядко или почти никога не използват фурни, когато готвят, затова и нашите съграждани, които са от сравнително скоро в Пекин и не са се сдобили с жилище с фурна, не готвят традиционните за дадени празници ястия. Както беше споменато по-горе, качеството на хранителните продукти в Китай значително се различава от това у нас. Някои от интервюираните споделят, че нито месото, нито зеленчуците там имат вкуса на българските. Това до известна степен може би се дължи на някаква нотка на носталгия по родината, носталгия по вкуса от родния дом.

Друг фактор, който силно влияе на начина на празнуване, е отсъствието или наличието на членове от семейството и роднини. В България много от календарните празници отбелязваме в по-тесен или по-широк кръг от близки и роднини. В Пекин много българи са без своето семейство, което е останало в родината или в някои случаи пребивава в друга страна, различна от България и Китай. На въпроса дали се прибират в България за празниците, малко от тях отговарят с „да“, а често не го правят всяка година. Останалата част от емигрантите прекарва празниците в кръг от приятели и други българи, което е често срещано явление за нашите сънародници зад граница. Липсата на развити родствени мрежи в емиграция се компенсира с активното функциониране на приятелски кръгове. Възприетите като семейни празници най-често се празнуват в по-тесен или по-широк приятелски кръг (Карамихова 2004, 228). Съвместното празнуване на Бъдни вечер, Великден и някои други празници е често срещано за една част от българската общност в Пекин, която всяка година, или почти всяка, организира вечеря за Бъдни вечер, на която се събират близки приятели, сред които семейни и несемейни. За една група от тях може би е възможно да кажем, че вече е традиция за Великден да излизат извън Пекин, да наемат вила и да отбелязват празника с барбекю, притежание на един от българите там, с козунаци, закупени най-често от руски магазини или, по-рядко, омесени и изпечени от

някой член на приятелския кръг, и червени яйца, боядисани с донесени или изпратени с колет от България бои.

Разбира се, сред българските емигранти има и такива, които избират да отбележат празниците вкъщи със своите съпрузи или съпруги и деца. Като честа причина за това решение не посочват нежелание, а големите мащаби и разстояния в Пекин, които оказват значително влияние на съвместното отбелязване на празниците. Градът се простира на близо 17 000 км², на чиято площ живеят над 20 млн. души и около стотина българи, разпръснати в различните негови квартали, сред цялото това множество.

Като част от теренното проучване на българите в Пекин, беше зададен въпросът дали елементи от китайската култура са проникнали или влияят на начина, по който се отбелязват българските празници. Често въпросът беше определян като труден и реален отговор беше почти невъзможен. Според наблюденията обаче подобни влияния са слаби и често с цел импровизация и наподобяване възможно най-близко до българските празници, като споменатите по-горе кори за пролетни рулца, използвани за баница. Друг любопитен пример е прекадяването на Бъдни вечер, извършено с ароматни пръчици, които се палят в будистките храмове, вместо с тамян, както е в българската традиция.

Макар и избрали да живеят в толкова далечна и различна от България страна, българите в Пекин успяват да съхранят българските празници почти в непроменен или слабо променен вид и без съществени влияния, навлезли от китайската култура. По този начин те се стремят да запазят връзката със своята родина и корените си, въпреки различията в културите, и това, че са откъснати от семейството и понякога трудно преодоляват мащабите в забързаното ежедневие на Пекин.

БИБЛИОГРАФИЯ

Карамихова 2004: М. Карамихова. Американски мечти. Пътеводител сред първа генерация имигранти. София.

Маева 2017: М. Маева. Българските емигранти в Англия – минало и съвременност. София.

Интервюта с българи, които живеят в Пекин.